

**SYLABUS**  
**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025-2030**

Rok akademicki 2028/2029

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

|                                                       |                                                                        |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu                                      | <b>Psychospołeczne aspekty funkcjonowania osób ze spektrum autyzmu</b> |
| Kod przedmiotu*                                       |                                                                        |
| nazwa jednostki prowadzącej kierunek                  | Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii                                   |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot                | Katedra Psychologii                                                    |
| Kierunek studiów                                      | Psychologia                                                            |
| Poziom studiów                                        | jednolite magisterskie                                                 |
| Profil                                                | praktyczny                                                             |
| Forma studiów                                         | stacjonarna                                                            |
| Rok i semestr/y studiów                               | rok IV, semestr 8                                                      |
| Rodzaj przedmiotu                                     | specjalnościowy                                                        |
| Język wykładowy                                       | polski                                                                 |
| Koordynator                                           | dr Anna Lenart                                                         |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | dr Anna Lenart                                                         |

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Inne (jakie?) | Liczba pkt. ECTS |
|--------------|-------|-----|-------|------|------|----|--------|---------------|------------------|
| 8            | 15    | 30  | -     | -    | -    | -  | -      | -             | 3                |

**1.2. Sposób realizacji zajęć**

☒ zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie z oceną****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Zaliczone przedmioty: „Psychologia rozwoju człowieka”, „Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży”, „Psychologia kliniczna dorosłych”.

**3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE****3.1 Cele przedmiotu**

|                |                                                                                                             |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C <sub>1</sub> | Charakterystyka funkcjonowania osób ze spektrum autyzmu w różnych obszarach i na różnych etapach życia.     |
| C <sub>2</sub> | Przygotowanie do lepszego rozumienia, wspierania i przeciwdziałania dyskryminacji osób ze spektrum autyzmu. |

### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

| EK (efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu                                                                                                                                                 | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| EK_01                  | scharakteryzuje w sposób pogłębiony funkcjonowanie osób ze spektrum autyzmu w aspekcie poznawczym, emocjonalnym i społecznym, na różnych etapach rozwoju                                               | K_W12                               |
| EK_02                  | stosuje zasady bezpieczeństwa i realizacji specyficznych potrzeb (autonomii, kompetencji, relacji interpersonalnych) osób ze spektrum autyzmu w środowisku szkolnym, zawodowym, rodzinnym i społecznym | K_U28                               |
| EK_03                  | zidentyfikuje i zinterpretuje złożone potrzeby i trudności w funkcjonowaniu osoby w spektrum autyzmu                                                                                                   | K_U02<br>K_U04<br>K_U05             |
| EK_04                  | zapropnuje rozwiązania typowych i nietypowych problemów dotyczących osobę ze spektrum autyzmu, podejmie działania na rzecz jej dobrostanu                                                              | K_U09<br>K_K09                      |

### 3.3 Treści programowe

#### A. Problematyka wykładu

|                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Treści merytoryczne</b>                                                                                                                               |
| Spektrum autyzmu w klasyfikacjach DSM-5, ICD-10 i ICD-11 a perspektywa neuroróżnorodności.                                                               |
| Percepcja u osób ze spektrum autyzmu. Nadreaktywność lub obniżona reaktywność na bodźce sensoryczne.                                                     |
| Teoria umysłu u osób ze spektrum autyzmu.                                                                                                                |
| Komunikacja osób ze spektrum autyzmu – specyfika, trudności i wyzwania. Komunikacja wspomagająca i alternatywna.                                         |
| Funkcjonowanie społeczne i emocjonalne osób w spektrum autyzmu. Trudności w zakresie społeczno-emocjonalnej wzajemności.                                 |
| Funkcjonowanie behawioralne osób w spektrum autyzmu. Zrytualizowane wzorce zachowań. Opór wobec zmian. Specyfika zainteresowań osób ze spektrum autyzmu. |
| Rodzaje terapii i formy wsparcia osób w spektrum autyzmu.                                                                                                |

## B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

| <b>Treści merytoryczne</b>                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Małe dziecko w spektrum autyzmu. Wczesne oznaki cech autystycznych. Zabawa dzieci ze spektrum autyzmu.                                                                                              |
| Dziecko ze spektrum autyzmu w wieku szkolnym. Dziecko w placówce ogólnodostępnej, integracyjnej i specjalnej. Kształcenie uczniów w spektrum autyzmu – wybrane zagadnienia. Relacje z rówieśnikami. |
| Dojrzewanie osób ze spektrum autyzmu. Rozwój psychoseksualny. Praktyczne aspekty wspierania rozwoju wchodzących w dorosłość osób ze spektrum autyzmu.                                               |
| Poradnictwo rodzinne wobec dorosłych osób w spektrum autyzmu i ich bliskich.                                                                                                                        |
| Wspieranie aktywności zawodowej osób w spektrum autyzmu.                                                                                                                                            |

### 3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja, burza mózgów), studium przypadku.

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się<br>(np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć) | Forma zajęć dydaktycznych<br>(w, ćw, ...) |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| EK_01 -EK_02  | test zaliczeniowy - kolokwium                                                                                                           | w., ćw.                                   |
| EK_03         | praca pisemna - diagnostyczna, obserwacja w trakcie zajęć                                                                               | ćw.                                       |
| EK_04         | praca pisemna - diagnostyczna, obserwacja w trakcie zajęć                                                                               | ćw.                                       |

### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: zaliczenie pisemne w formie testu (poprawna odpowiedź na minimum 60% pytań testowych).

Ćwiczenia: aktywność w trakcie zajęć, analiza jakościowa odpowiedzi na pytania kolokwium zaliczeniowego, analiza jakościowa pracy pisemnej - diagnostycznej (wywiad z osobą w spektrum autyzmu – charakterystyka funkcjonowania, potrzeby i trudności, propozycje rozwiązań).

Ocena wg skali:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza i umiejętności)

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy i umiejętności z drobnymi błędami)

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77-84% (dobry poziom wiedzy i umiejętności, z pewnymi niedociągnięciami)

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza i umiejętności, z niewielką liczbą błędów)  
 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza i umiejętności z licznymi błędami)  
 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza i umiejętności, liczne błędy)

## 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności                                                       | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Godziny z harmonogramu studiów                                         | 45                                                |
| Inne z udziałem nauczyciela akademickiego:<br>- udział w konsultacjach | 1                                                 |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta:                         |                                                   |
| - przygotowanie do zajęć,                                              | 10                                                |
| - przygotowanie do zaliczenia,                                         | 10                                                |
| - napisanie pracy pisemnej - diagnostycznej                            | 9                                                 |
| SUMA GODZIN                                                            | 75                                                |
| <b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>                                  | <b>3</b>                                          |

\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

## 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

|                                  |             |
|----------------------------------|-------------|
| wymiar godzinowy                 | nie dotyczy |
| zasady i formy odbywania praktyk | nie dotyczy |

## 7. LITERATURA

### Literatura podstawowa:

Pisula, E. (2021). *Autyzm : przyczyny, symptomy, terapia*. Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia.  
 Płatos, M. (red.) (2016). *Ogólnopolski Spis Autyzmu. Sytuacja młodzieży i dorosłych z autyzmem w Polsce*. Warszawa: Stowarzyszenie Innowacji Społecznych „Mary i Max”.

### Literatura uzupełniająca:

Goszyła, T., Lew-Koralewicz, A., Ślęczkowska, M. (2019). Oddział klasowy dla dzieci ze spektrum autyzmu a problemy integracji społecznej - na przykładzie ogólnodostępnej szkoły podstawowej w Rzeszowie. *Chowanna*, 1 (52), 211-229.  
 Lew-Koralewicz, A. (2017). *Zachowania trudne małych dzieci z zaburzeniami rozwoju: uwarunkowania, profilaktyka i terapia*. Rzeszów: Wydawnictwo UR.  
 Patyk, K., Panasiuk, M. (red.) (2017). *Wsparcie młodzieży i dorosłych z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Teoria i praktyka*. Gdańsk: GWP.  
 Pisula, E. (2017). Wspomaganie osób z zaburzeniami należącymi do autystycznego spektrum w perspektywie psychopatologii rozwojowej. W: J. Trempała (red.). *Psychologia rozwoju człowieka* (s. 446-454). Warszawa: PWN.

Pisula, E. (2015). *Autyzm: od badań mózgu do praktyki psychologicznej*. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej